FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca**
1.2 Facultatea	**Facultatea de Teologie Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Departamentul Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie greco-catolică**
1.5 Ciclul de studii	**Masterat**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie pastorală în comunităţile ecleziale (Blaj)** **Diplomă de master**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KMR0086 – Parohia**						
2.2 Titularul activităţilor de curs				**Conf. univ. pr. dr. BLEIZIFFER William**			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				**Conf. univ. pr. dr. BLEIZIFFER William**			
2.4 Anul de studiu	**I**	2.5 Semestrul	**I**	2.6. Tipul de evaluare	**C**	2.7 Regimul disciplinei	**DF**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**3**	Din care: 3.2 curs	**2**	3.3 seminar/laborator	**1**
3.4 Total ore din planul de învăţământ	**42**	Din care: 3.5 curs	**28**	3.6 seminar/laborator	**14**
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					**45**
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					**30**
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					**20**
Tutoriat					**10**
Examinări					**2**
Alte activităţi:					**1**

3.7 Total ore studiu individual	**96**
3.8 Total ore pe semestru	**150**
3.9 Numărul de credite	**6**

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prelegeri şi exemplificări conforme temelor propuse; • Posibilitatea cursanţilor de a interveni şi de a clarifica aspecte de interes pentru cursant; • curs interactiv.
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Temele de seminar sunt propuse atât de către student, cât şi de către cadrul didactic, alegerea finală fiind rezultatul consultării şi al acordului comun acord între student şi cadrul didactic; • Se stabileşte planul de lucru şi dimensiunea dezvoltării acestuia; • Discutarea bibliografiei orientative necesară pentru elaborarea lucrării şi stabilirea unor noi direcţii bibliografice de studiu; • Lucrarea scrisă se prezintă spre verificare, analiză, corectare, susţinere şi notare.

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Temele despre parohie dezvoltate la curs sunt necesare pentru completarea cunoştinţelor dobândite la nivel de licenţă şi pentru dobândirea deprinderilor de abordare a situaţiilor practice. Parohia are ca protagonişti persoane cu exigenţe şi probleme diferite de viaţă la care trebuie să li se poată da răspunsul potrivit; mai este şi instituţie cu probleme şi integrare socială în situaţii specifice trebuind să reacţioneze – prin personalul care o reprezintă – la provocările, colaborarea cu lumea sau apărarea unor drepturi ameninţate de societatea contemporană. Pentru toate acestea – şi spectrul poate fi lărgit, absolvenţii de master trebuie să fie pregătiţi a le aborda cu profesionalism şi maturitate.
Competenţe transversale	• Personalul structurilor parohiale poate să fie şi neclerical, pentru anumite funcţii; frecventarea cursurilor şi de către persoane ne-clerici are menirea de a-i familiariza pe aceştia în cunoaşterea, asumarea şi rezolvarea problemelor colaterale misiunii stricte a preotului. Cunoaşterea structurilor instituţionale şi relaţiilor cu altele similare pare a fi foarte necesară în prezent.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Văzută ca şi celulă de bază a configuraţiei ierarhice din Biserică, parohia se bucură de o atenţie deosebită în cadrul studiului teologiei. Parte a teologiei pastorale, cursul are repercusiuni concrete şi imediate asupra vieţii de zi cu zi a celor care peste puţin timp vor fi preoţi. Cursul se doreşte aşadar a fi unul cu multe valenţe practice, şi doreşte în primul rând să pună în evidenţă acţiunile juridice pe care un preot este chemat să le realizeze în acţiunea pastorală. După prezentarea unor aspecte istorice si funcţionale ale parohiei, se va trece la trasarea limitelor de competenţă ale parohului, prin clarificarea unor chestiuni juridice cum ar fi numirea, transferul, îndepărtarea sau încetarea oficiului – chestiuni prin care s-a urmărit de fapt buna informare a viitorilor preoţi în ceea ce priveşte drepturile şi obligaţiile lor – s-a trecut la definirea parohie, cu toate prerogativele pe care aceasta le ridică: comunitate juridică, ierarhică, stabilă, dar şi titulară de drepturi şi obligaţii. În cadrul acesteia, ca şi colaboratori ai parohului, un loc privilegiat îl ocupă diversele consilii parohiale, care sub atentul control al parohului, vor presta acestuia ajutorul necesar în buna desfăşurare a activităţii parohiale. A doua parte a cursului, mai practică, va evidenţia şi clarifica modul concret de ţinere a evidenţelor parohiale (cheltuieli, corespondenţă, *liber missarum*, arhivă, registre batezimale şi de căsătorie, etc.), dar şi a dificultăţilor inerente societăţii contemporane semnalate de documentele magisteriale. Ultima parte a cursului va face referinţă la documentele magisteriale recente care tratează despre paroh, dar şi la documentele propriei Biserici *sui iuris*. Asimilarea cursului va fi verificată prin desfăşurarea unui examen la sfârşitul semestrului.
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu problematica specifică a parohiei ca unitate de cult şi persoană juridică integrată în societatea contemporană.

	• Cunoaşterea competenţelor personalului de cult, a organizării la diferite nivele a instituţiei, organizarea internă şi corelarea activităţii parohiei cu structurile la nivel superior: protopopiat, vicariat, episcopie şi cu persoanele care reprezintă aceste structuri superioare. • Formarea preotului pentru împlinirea atribuţiilor sacerdotale şi pentru a da răspunsul la provocările lumii de azi.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
CURS 1. Prezentare generală a cursului: condiţii; competenţe; obiective;	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 2. Parohia, aspecte istorice, funcţional-pastorale. Legislaţie conciliară. Motivaţii teologice.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 3 Funcţiile bisericeşti. Parohul: numire, luare în posesie a parohiei. Amovibilitas/inamovibilitas.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 4. Puterea de conducere. (potestas regiminis/provissio canonica) Drepturileşi obligaţiile parohului. (1)	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 5. Puterea de conducere. (potestas regiminis/provissio canonica) Drepturileşi obligaţiile parohului. (2)	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 6. Parohul – încetarea oficiului, îndepărtarea şi transferul acestora.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 7. Parohia: subiect de acţiune şi de drept. Parohia: drepturi si obligaţii. (1)	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 8. Parohia: subiect de acţiune şi de drept. Parohia: drepturi si obligaţii. (2)	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 9. Comunitatea bisericească, organizare, conscriere, adunarea parohială. Consilii parohiale: coresponsabilitate şi sinodalitate.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 10. Bunurile temporare ale Bisericii, dobândirea şi administrarea acestora. Despre contracte şi înstrăinări. Despre dorinţele pioase şi fundaţiile de pietate.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 11. Registrele parohiale. Corespondenţa oficială, arhiva.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 12. Administrarea financiară a parohiei	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
Curs 13. Laici cu responsabilităţi în serviciul bisericesc.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore
CURS 14. Concluzii: parohia mileniului 3; perspective.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 ore

Bibliografie:

** * Codul Canoanelor Bisericilor Orientale, pro manuscripto. Text paralel latin-român, traducere şi editare Pr. Drd. Iuliu Vasile Muntean, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
* * * BIBLIA sau Sfânta Scriptură
* * * Catehismul Bisericii Catolice, Arhiepiscopia Romano-Catolică de Bucureşti, 1993.
* * * CODUL CANOANELOR BISERICILOR ORIENTALE, Pro manuscripto, text paralel latin-român,

Presa universitară clujeană, Cluj, 2001.
* * * Conciliul Vatican II, Constituţii, decrete, declaraţii, Ediţie revizuită, Arh.Rom.-Cat. Bucureşti, 2000.
Brânzeu Nicolae, Hodogetica, Editura autorului, Lugoj, 1930.
* * * Institutul Teologic Romano-Catolic, Codul de Drept Canonic, Traducere în limba română (pro manuscripto), Tipografia "Presa Bună", Iaşi, 1995.
AAS 82 [1990], 1061-1353; EV 12/695-887; PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, Fontium annotatione auctus, Libreria editrice Vaticana, 1995.

BIŞOC Alois, *Parohia – comunitate de credinţă şi caritate*, Editura Presa Bună, Iaşi, 1999.*
BLEIZIFFER A. William, „Parohia. O perspectivă canonică", în Alin Tat (editor), *Teologie şi preoţie în secolul XXI,* Editura Napoca Star, 2010, pp. 138-174.
BORRAS Alphonse, *La parrocchia – diritto canonico e prospettive pastorali*, Edizioni Dehoniane Bologna, 1997.
CALABRESE Antonio, *Diritto penale canonico*, LEV,1996
CHIAPPETTA Luigi, *Il manuale del parrocco, - commento giuridico-pastorale* -, Edizione Dehoniane Roma, 1997.
CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, *Istruzione in materia amministrativa*, Edizione Dohoniane Bologna, 1992.
D'OSTILLIO Francesco, *Il diritto amministrativo nella Chiesa*,în Studi giuridici XXXVII, Libreria editrice Vaticana, Città del Vaticano, 1996.
FLOCA, I., N., - Joantă, S., Administraţie bisericească, parohială şi legislaţie bisericească, Editura Universităţii „Lucian Blaga", Sibiu 2002.
GENŢ, I., Administraţia bisericească, Tipografia „Nagyvárad", Oradea Mare 1912.
LABANDEIRA Eduardo, *Trattato di diritto amministrativo canonico*, Giufre Editore, Milano, 1994.
PIO VITO Pinto (a cura di) Corpus Iuris Canonici II*, Commento al Codice dei Canoni delle Chiese Orientali*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001.
TIA Teofil,*Elemente de pastorală misionară pentru o societate post-ideologică*, Ed. Reîntregirea, Alba 2003
ZULEHNER Paul M., *Teologia pastorală*, Queriniana, Brescia, 1992
ZUZEK Ivan, *Index analiticus Codicis Canonum Ecclesiarum Orientalium*, KANONIKA 2, Pontificium Istitutum Orientalium Studiorum, Roma, 1992.

Bibliografia opţională:

BIŞOC Alois, *Introducere în teologia pastorală*, Sapientia, Iaşi, 2002.*
BLEIZIFFER A. William, *Formarea pastorală şi liturgică a preoţilor greco-catolici în lumina CCEO. Studiu liturgico-canonic,* în Acta Blasiensia I, Coordonatele preoţiei greco-catolice – istorie şi actualitate, Editura Buna-Vestire, Blaj, 2002
BLEIZIFFER A. William, *Formarea permanentă a clericilor, - studiu juridico-canonic*, în Cultura Creştină, Serie Nouă, nr. 1-2/2004, Blaj.
BLEIZIFFER A. William, *Obligativitatea pregătirii sacramentului căsătoriei: o perspectivă canonică*, Cultura Creştină, nr. 3-4, 2005, pp. 78-87.
BRÂNZEU Nicolae, *Păstorul şi turma*, Ed. Autorului, Lugoj, 1930.
BUGA Ion, *Pastorala, Calea preotului*, Ed. Sf. Gheorghe-Vechi, 1999.*
DOM COLUMBA Marmion, Hristos, Idealul preotului, Casa de editura Viaţa creştină, Cluj Napoca, 2004.
FLOCA Ioan – JOANTĂ Sorin, *Administraţie Bisericească parohială şi legislaţie*, ediţia II, Editura Universităţii „Lucian Blaga" Sibiu, 2002.*
FLOCA, Ioan, *Drept Canonic Ortodox, legislaţie şi administraţie bisericească, vol. I-II*, Ed. Institutului Biblic şi de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti 1990.
FLUERAŞ Nicoale, *Uzul sacramentelor*, Beiuş, 1932.
FÜRST Carl Gerold, *La parrocchia nel Codice dei Canoni delle Chiese Orientali* (CCEO), în Studi giuridici XLIII, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 1997, pp. 289-305.

GARCIA Y. Gonzales (traducere de pr. Teodor Mateiu), *Ce poate face un preot în pastoraţie,* Ed. „Sf. Nichita" – Episcopia Română Unită Oradea, 1943.*
IACINTI Giacomo, Il Consilio Presbiterale, Edizioni Dehoniane Bologna, 1996.
MARCU Marcu, *Teologie pastorală*, voll. I-II, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1906.
MITROFAN Ioan, *Formarea intelectuală a preoţilor*, Editura Arhidiecezană „Buna Vestire", Blaj, 2001.*
MITROFAN Ioan, *Preoţi pentru mileniul trei*, Editura Arhidiecezană „Buna Vestire", Blaj, 2001.*
POPA Eugen, Drepturile parohilor, (retipărire din Cultura creştină) Tipografia Seminarului, Blaj, 1944.
TIA Teofil, Elemente de pastorală misionară pentru o societate post-ideologică, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
TIMIADIS Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.**

Din colecţia Magistero, texte magisteriale (traduse sau nu)

Pastores dabo vobis (trad.)*
Preotul, învăţător al cuvântului, ministru al sacramentelor şi păstor la comunităţii pentru cel de-al treilea mileniu creştin (trad.)*
Preotul, păstor şi călăuză a comunităţii parohiale (trad) .)*
Directoriul pentru aplicarea principiilor şi normelor despre ecumenism (trad.).*
La formazione dei sacerdoti nelle circostanze attuali. Instrumentum laboris.
La formazione dei sacerdoti nelle circostanze attuali, Sinodo dei vescovi 1990.
Direttorio per il ministero e la vita dei presbiteri.

NB.În funcţie de eventuale apariţii, Bibliografia va fi completată pe durata desfăşurării cursului.

8.**2 Seminar / laborator**	Metode de predare	Observaţii
S. 1.- Parohia – schiţă monografică, temă unică cu Referire la o parohie anume	Comunicare tema de seminar şi planul de dezvoltare	Se elaborează lucrare scrisă cu conţinut şi structură prestabilită; se verifică, susţine şi se notează pentru nota finală

Bibliografie suplimentară:

Materiale folosite în cadrul procesului educaţional specific disciplinei:

Comentariu de Drept Canonic; articole de administraţie bisericească şi parohială. Cursul poate fi consultat în bibliotecă, şi conţine în linii mari materiale pentru toate temele tratate, în format fotocopie.

Competenţe dobândite prin absolvirea disciplinei: utilizarea vocabularului de specialitate; discernământul izvoarelor teologice autentice (biblice, canonice şi magisteriale) pentru reflecţia teologico-canonică şi specificul metodologic, comparativ cu reflecţia etico-morală.

Pentru seminar s-a recomandat aceeaşi bibliografie indicată pentru curs.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul urmărerşte dobândirea cunoştinţelor necesare pentru integrarea organică în misiunea sacerdotală sau servicii publice complementare din domeniu sau sectoare înrudite.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Verific.cunoşt. asimilate şi	Examen oral sau grilă	60% din nota finală
	posibilit. de expunere		

10.5 Seminar/laborator	Conţinut şi prezentare cf. metodologiei a lucrării	Verificare, susţinere, corect. şi evaluarea finală	30% din nota finală
10.6 Standard minim de performanţă 5 puncte: 1 p din oficiu, 4 p cumulat examen + seminar.			

Data completării

27.09.2017

Semnătura titularului de curs

pr. Blaziu William

Semnătura titularului de seminar

pr. Blaziu William

Data avizării în departament

02.10.2017

Semnătura directorului de departament